

ที่ มส ๐๐๒๓.๓/ว ๓๒๕๓

ศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ถนนขุนลุมประพาส มส ๕๘๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง เผยแพร่ “แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน”

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ (ยกเว้นนายอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน นายอำเภอปางมะผ้า นายอำเภอสบเมย)
และนายกเทศมนตรีเมืองแม่ฮ่องสอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๐.๒/ว ๒๒๗๕
ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า ได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานด้านการจัดการพื้นที่สีเขียว มีวิสัยทัศน์ คือ เมืองและชุมชนน่าอยู่ มีภูมิคุ้มกัน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีพื้นที่สีเขียวยั่งยืนเป็นองค์ประกอบสำคัญ มีเป้าหมายในระยะ ๒๐ ปี คือ เมืองขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ) เมืองขนาดกลาง (เทศบาลเมือง) และเมืองขนาดเล็ก (เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล) มีพื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนร้อยละ ๑๕ ๒๐ และ ๒๕ ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมืองตามลำดับ รวมทั้งมีพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ประชาชนสามารถเข้าถึง/ใช้บริการได้ในภาพรวมของประเทศไม่น้อยกว่า ๑๕ ตารางเมตรต่อคน ซึ่งแนวทางการขับเคลื่อนดังกล่าวเกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานของเทศบาลทั่วประเทศ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางและมาตรการที่กำหนด จึงให้จังหวัดแจ้งแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืนให้เทศบาลในพื้นที่นำมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีแผนงานสำรวจและติดตามการประเมินผลการดำเนินงานต่อไป

จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงขอแจ้งเผยแพร่ “แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน” ให้เทศบาลในพื้นที่นำมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถสืบค้นแนวทางดังกล่าวได้ตาม QR Code ที่ปรากฏตามท้ายหนังสือที่ส่งมาด้วย สำหรับอำเภอให้แจ้งเทศบาลในพื้นที่ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจารึก เหล่าประเสริฐ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน,

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐-๕๓๖๑-๒๙๐๒

ผู้ประสานงาน : นายภาณุพงษ์ พันธุ์เดช ๐๘-๗๕๑๘-๗๗๘๑

เว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 จังหวัดแม่ฮ่องสอน
 เลขที่รับ ๓๑๔๗
 วัน/เดือน/ปี ๑๒ มิ.ย. ๒๕๖๒
 เวลา ๑๐.๕๕

ที่ มท ๐๘๒๐.๒/วิปย๑๗๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ “แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน”

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่ ทส ๑๐๑๑.๔/๖๘๒๕ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า ได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานด้านการจัดการพื้นที่สีเขียว มีวิสัยทัศน์ คือ เมืองและชุมชนน่าอยู่ มีภูมิคุ้มกัน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีพื้นที่สีเขียวยั่งยืนเป็นองค์ประกอบสำคัญ มีเป้าหมายในระยะ ๒๐ ปี คือ เมืองขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ) เมืองขนาดกลาง (เทศบาลเมือง) และเมืองขนาดเล็ก (เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล) มีพื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนร้อยละ ๑๕ ๒๐ และ ๒๕ ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมืองตามลำดับ รวมทั้งมีพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ประชาชนสามารถเข้าถึง/ใช้บริการได้ในภาพรวมของประเทศไม่น้อยกว่า ๑๕ ตารางเมตรต่อคน ซึ่งแนวทางการขับเคลื่อนดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของเทศบาลทั่วประเทศ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางและมาตรการที่กำหนด จึงขอความอนุเคราะห์ให้จังหวัดแจ้งแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืนให้เทศบาลในพื้นที่นำมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถสืบค้นแนวทางดังกล่าวได้ตาม QR Code ที่ปรากฏตามท้ายหนังสือที่ส่งมาด้วย และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีแผนงานสำรวจและติดตามการประเมินผลการดำเนินงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี เสริมภักดีกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐-๒๒๕๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๒-๔ โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๒๐๖๖

ว่าที่ ร.ต. ก้องเกียรติ นัยนาประเสริฐ โทร. ๐๘-๕๗๘๘-๓๔๕๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ..... 28100
วันที่ 22 พ.ค. 2562
เวลา.....

ที่ ทส ๑๐๑๑.๔/ ๖ ๘ ๒ ๕

สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖๐/๑ ซอยพิบูลวัฒนา ๗ ถนนพระรามที่ ๖
แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ “แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน”

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

ด้วย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานด้านการจัดการพื้นที่สีเขียวให้กับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบแนวทางฯ ในคราวการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ แล้ว เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และเห็นควรผลักดันเพื่อเป็นกรอบการปฏิบัติสำหรับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และประชาชน ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและบูรณาการความร่วมมือต่อไป ทั้งนี้ แนวทางฯ มีวิสัยทัศน์ คือ เมืองและชุมชนน่าอยู่ มีภูมิคุ้มกัน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืนเป็นองค์ประกอบสำคัญ และมีเป้าหมายในระยะ ๒๐ ปี คือ เมืองขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ) เมืองขนาดกลาง (เทศบาลเมือง) และเมืองขนาดเล็ก (เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล) มีพื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนร้อยละ ๑๕ ๒๐ และ ๒๕ ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมือง ตามลำดับ รวมทั้ง มีพื้นที่สีเขียวสาธารณะที่ประชาชนสามารถเข้าถึง/ใช้บริการได้ในภาพรวมของประเทศไม่น้อยกว่า ๑๕ ตารางเมตรต่อคน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้วเห็นว่าการดำเนินงานตามแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ภายใต้แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และเทศบาลทั่วประเทศ ดังนั้น สำนักงานนโยบายฯ จึงขอความอนุเคราะห์เผยแพร่เอกสาร “แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน” ตาม QR code ที่ปรากฏท้ายหนังสือ เพื่อเทศบาลทุกขนาดทั่วประเทศ นำมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
เลขรับ..... 691
วันที่ 22 พ.ค. 2562
เวลา..... 16.16

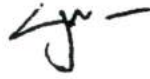
ในส่วนที่...

ในส่วนที่เกี่ยวข้อง อนึ่ง สำนักงานนโยบายฯ มีแผนงานสำรวจและติดตามการประเมินผลการดำเนินงานตาม
แนวทางฯ และจักขอประสานงานมาในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ

โทร/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๔

แนวทางการขับเคลื่อน การจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ได้จัดทำ “แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน” และได้นำเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบ ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติครั้งดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

“แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน” มีความเชื่อมโยงกับ “แผนปฏิบัติการเชิงนโยบายด้านการจัดการพื้นที่สีเขียวชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน” ที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เคยจัดทำและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน บริบทของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวของสังคมเมือง การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การป้องกันภัยพิบัติ ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ทำให้พื้นที่สีเขียวมีปริมาณและคุณภาพที่ลดลง ดังนั้น เพื่อตอบสนองให้ทันต่อสถานการณ์ และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs) บริบทการพัฒนาระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมือง ดังนั้น จึงเห็นควรผลักดัน “แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน” เพื่อเป็นกรอบการปฏิบัติสำหรับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และประชาชน ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และบูรณาการความร่วมมือต่อไป

เอกสาร “แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน” ฉบับนี้ เป็นฉบับย่อความ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทาง และมาตรการ รวมทั้งรายชื่อหน่วยงานและองค์กรหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จักเป็นประโยชน์และสะดวกแก่ทุกภาคส่วน และบุคคลที่สนใจ เพื่อร่วมกันดูแลรักษาและพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อคุณภาพชีวิต สุขภาวะ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความสมดุลในสังคม ต่อไป

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีนาคม ๒๕๖๒

http://www.sps.gov.lk
www.sps.gov.lk
020 202 0202
020 202 0202 (លេខ ២០២ ០២០២ ០២០២)
សេវាកម្មសុខាភិបាលកម្ពុជា

គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល
ក្រសួងសុខាភិបាល គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត
(អគ្គនាយកដ្ឋានសុខាភិបាល)

អគ្គនាយក

លេខ ០២០ ០២០ ០២០

ស្នើសុំបញ្ជាក់ស្តីពីការបញ្ជាក់លិខិតបញ្ជាក់
លិខិតបញ្ជាក់ស្តីពីការបញ្ជាក់លិខិតបញ្ជាក់
លិខិតបញ្ជាក់ស្តីពីការបញ្ជាក់លិខិតបញ្ជាក់

ក្នុង កិច្ចការបញ្ជាក់លិខិតបញ្ជាក់
លិខិតបញ្ជាក់ស្តីពីការបញ្ជាក់លិខិតបញ្ជាក់

លេខ ០២០ ០២០ ០២០ (លេខ ០២០ ០២០ ០២០)
លិខិតបញ្ជាក់ស្តីពីការបញ្ជាក់លិខិតបញ្ជាក់

លិខិតបញ្ជាក់ស្តីពីការបញ្ជាក់លិខិតបញ្ជាក់

លេខ ០២០ ០២០ ០២០

លេខ ០២០ ០២០ ០២០

លេខ ០២០ ០២០ ០២០
គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល

លេខ ០២០ ០២០ ០២០

សេវាកម្ម

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
๑. ความเป็นมา.....	๑
๒. การดำเนินงานในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ปัจจุบัน	๑
๓. สาระสำคัญของแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน	
๓.๑ แนวคิดพื้นฐาน.....	๒
๓.๒ วิสัยทัศน์	๓
๓.๓ วัตถุประสงค์.....	๓
๓.๔ เป้าหมาย.....	๔
๓.๕ นิยามและประเภทพื้นที่สีเขียว.....	๔
๓.๖ ตัวชี้วัด.....	๖
๓.๗ แนวทาง มาตรการ และหน่วยงานรับผิดชอบ.....	๗
๓.๘ บทบาทของหน่วยงาน องค์กร และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง.....	๘
๓.๙ แนวทางการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป.....	๘
๔. ตารางแนวทาง มาตรการและหน่วยงานรับผิดชอบ.....	๙
๕. แผนผังแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน.....	๒๑

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

๑. ความเป็นมา

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้จัดทำ “แผนปฏิบัติการเชิงนโยบายด้านการจัดการพื้นที่สีเขียวชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน” ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวมีความมุ่งหมายให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และประชาชน ร่วมกันพัฒนาและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียวให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และ สผ. ได้ดำเนินการผลักดันให้หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นำแผนปฏิบัติการฯ ไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน โดยได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างศักยภาพแก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการประสานงานและบูรณาการความร่วมมือ รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งพบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน อาทิ ความจำกัดของสถานที่ ทำให้ไม่สามารถเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน การขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนการจัดทำ และดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว ตัวชี้วัดขาดความชัดเจน

๒. การดำเนินงานในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ปัจจุบัน

๒.๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สผ. มีแผนการปรับปรุงการดำเนินงานในการขับเคลื่อนและผลักดันการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืนของเมืองและชุมชน โดยการจัดทำ “ร่าง แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินการตาม “แผนปฏิบัติการเชิงนโยบายด้านการจัดการพื้นที่สีเขียวชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน” เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม เช่น การเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวของสังคมเมือง การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ตลอดจนตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมือง เป็นต้น โดยปัจจุบันพบปัญหาพื้นที่สีเขียวไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะพื้นที่สีเขียวบริการสาธารณะ เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานพื้นที่สีเขียวสากล คือ ๑๕ ตารางเมตรต่อคน ในขณะที่กรุงเทพมหานครมีสัดส่วนของพื้นที่สีเขียว คือ ๖.๐๓ ตารางเมตรต่อคน (มกราคม ๒๕๕๙) ส่วนเขตเมืองในระดับภูมิภาค โดยภาพรวมยังมีจำนวนพื้นที่สีเขียวไม่เพียงพอเช่นกัน

๒.๒ สผ. ได้ศึกษาค้นคว้าทบทวนข้อมูลที่สำคัญ พร้อมทั้งจัดให้มีการประชุมหารือและระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการยกร่างแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

๒.๓ คณะอนุกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ ได้พิจารณา ร่าง แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียว และมีมติเห็นชอบในหลักการแนวทางการจัดทำ “แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน”

๒.๔ สผ. ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับเทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์กรชุมชนและประชาชน เพื่อตอบแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อการประเมินและจัดลำดับความสำคัญสภาพแวดล้อม (SWOT) ที่มีผลต่อการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๐๗ ราย

๒.๕ สผ. ได้จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหารือการกำหนดนิยาม ประเภท และเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่สีเขียวตามแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน รวมทั้งจัดสัมมนาระดมความคิดเห็นต่อ ร่าง แนวทางฯ จำนวน ๒ ครั้ง เพื่อขอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทาง มาตรการ และหน่วยงานรับผิดชอบ รวมทั้ง บทบาทและแนวทางการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

๓. สารสำคัญของแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๓.๑ แนวคิดพื้นฐาน

๓.๑.๑ แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นหลักการที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศ ที่มีคุณภาพ เป็นการพัฒนาแบบองค์รวม คือ บูรณาการทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๓.๑.๒ แนวคิดระบบนิเวศพัฒนา เป็นแนวคิดของการผสมผสานระหว่างการพัฒนาอนุรักษ์กับการพัฒนา ซึ่งต้องสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

๓.๑.๓ แนวคิดด้านวิสัยทัศน์ในการจัดการพื้นที่สีเขียว สามารถกำหนดได้เป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑) วิสัยทัศน์ด้านการดูแลรักษาทรัพยากร ภายใต้ปรัชญาของการอนุรักษ์

๒) วิสัยทัศน์ด้านพื้นที่สีเขียว พื้นที่นันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวและบริการ เป็นการดำเนินการภายใต้แนวคิดของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

๓.๑.๔ แนวคิดเรื่องคุณค่าและมูลค่า เป็นการประยุกต์ภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดการ

๓.๒ วิสัยทัศน์

เมืองและชุมชนน่าอยู่ ภูมิคุ้มกัน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีพื้นที่สีเขียวยั่งยืนเป็นองค์ประกอบสำคัญ

๓.๓ วัตถุประสงค์

๓.๓.๑ *ความเพียงพอ* จัดให้มีพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อความต้องการ โดยการวางแผนและผังที่ดี รวมทั้งใช้การออกแบบเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเชิงสร้างสรรค์ที่ยั่งยืนซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการของคนทุกกลุ่มสามารถรองรับการเจริญเติบโตของเมืองและโครงสร้างทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ในขณะเดียวกันยังสามารถดำรงไว้ซึ่งบริการทางระบบนิเวศ (ecosystem services) และความหลากหลายทางชีวภาพ

๓.๓.๒ *ความสามารถในการเข้าถึง* จัดให้มีการกระจายตัวของพื้นที่สีเขียวอย่างทั่วถึง และประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

๓.๓.๓ *โครงข่าย* จัดให้มีการเชื่อมต่อของพื้นที่สีเขียวและพื้นที่โล่งเป็นโครงข่ายเพื่อประโยชน์ทางสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และการกระจายตัว

๓.๓.๔ *คุณภาพ* จัดให้มีพื้นที่สีเขียวที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีไม้ยืนต้นเป็นองค์ประกอบหลัก เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเมือง ส่วนพื้นที่สีเขียวธรรมชาติต้องได้รับการปกป้อง ฟื้นฟู ดูแลรักษา เพื่อคงไว้ซึ่งบทบาทหน้าที่ทางธรรมชาติ บริการทางระบบนิเวศเป็นฐานทรัพยากรของคนในชุมชน ตลอดจนการรักษาไว้ซึ่งพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อความมั่นคงทางอาหารของเมือง

๓.๓.๕ *ความยั่งยืน* วางแผนและจัดการ โดยบูรณาการพื้นที่สีเขียวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวม ให้ความสำคัญกับเครือข่ายความร่วมมือ ตลอดจนจัดให้มีเครื่องมือ กลไก การส่งเสริมงานวิจัย นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ เพื่อให้พื้นที่สีเขียวเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

๓.๔ เป้าหมาย

๓.๔.๑ พื้นที่สีเขียวเพื่อการบริการสาธารณะ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงหรือใช้บริการได้ ในภาพรวมของประเทศไม่น้อยกว่า ๑๕ ตารางเมตรต่อประชากร ๑ คน

๓.๔.๒ พื้นที่สีเขียวยั่งยืน ในเขตเมืองและชุมชน

- ๑) เมืองขนาดใหญ่ ร้อยละ ๑๕ ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมือง (เทศบาลนคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ)
- ๒) เมืองขนาดกลาง ร้อยละ ๒๐ ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมือง (เทศบาลเมือง)
- ๓) เมืองขนาดเล็ก ร้อยละ ๒๕ ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมือง (เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล)

๓.๕ นิยามและประเภทพื้นที่สีเขียว

๓.๕.๑ พื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติ หรือพื้นที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือกำหนดขึ้นในเมืองหรือชุมชนปกคลุมด้วยพืชพรรณเป็นองค์ประกอบหลัก มีประโยชน์เพื่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศการดำรงชีวิต และคุณภาพชีวิตของประชาชน

๓.๕.๒ พื้นที่สีเขียวยั่งยืน หมายถึง พื้นที่สีเขียวที่มีพืชพรรณที่มีความหลากหลาย ทั้งชนิดและปริมาณ โดยมีไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ เป็นองค์ประกอบหลักและได้รับการดูแลบำรุงรักษาให้คงอยู่ อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสมดุลทางระบบนิเวศ เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี สวยงาม ร่มเย็น น่าอยู่ และเพิ่มองค์ประกอบของการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งทางตรงและทางอ้อม แก่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากร ในเมืองและชุมชน ผู้มาเยือน ตลอดจนเสริมสร้างเศรษฐกิจของชุมชน

๓.๕.๓ พื้นที่สีเขียว แบ่งออกเป็น ๖ ประเภท ตามคุณลักษณะและการใช้ประโยชน์ ได้แก่

- ๑) พื้นที่สีเขียวสาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ สนามเด็กเล่น
- ๒) พื้นที่สีเขียวอรรถประโยชน์ ประกอบด้วย
  - ๒.๑) พื้นที่สีเขียวส่วนบุคคล เช่น สวนในโครงการพัฒนาของเอกชน สวนในบ้าน และอาคารพักอาศัย
  - ๒.๒) พื้นที่สีเขียวในสถาบัน เช่น แหล่งประวัติศาสตร์ สถาบันการศึกษา สถาบันราชการ
  - ๒.๓) พื้นที่สีเขียวในพื้นที่สาธารณูปการ เช่น พื้นที่ฝังกลบขยะ พื้นที่รอบบ่อบำบัดน้ำเสีย เขตท่าอากาศยาน

๓) พื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วยาวตามแนวสาธารณูปการ เช่น พื้นที่ริมทางสัญจรทางบก บริเวณริมทาง เกาะกลางถนน เขตทางรถไฟ และพื้นที่ริมทางสัญจรทางน้ำ บริเวณริมแม่น้ำ คลองชลประทาน

๔) พื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจของชุมชน เช่น พื้นที่สีเขียวที่เป็นแหล่งผลิตอาหารแก่ชุมชน ประเภท ไร่นา สวนผลไม้ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๕) พื้นที่สีเขียวธรรมชาติ เช่น พื้นที่สีเขียวบนเนินเขา พรุ แหล่งน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ

๖) พื้นที่สีเขียวที่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์ หรือรอการพัฒนา เช่น พื้นที่สีเขียวที่ปล่อยรกร้าง

อนึ่ง พื้นที่สีเขียวประเภทดังกล่าวข้างต้น ไม่ได้ถูกจำกัดด้วย “สี” การใช้ประโยชน์ที่ดินตามการผังเมือง กล่าวคือ สามารถตั้งอยู่ในบริเวณทั่วไป ทั้งนี้ ในมาตรฐานสัญลักษณ์การใช้ประโยชน์ที่ดินของกรมโยธาธิการและผังเมือง พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดนิยาม “เขตสีเขียว” ประเภทต่าง ๆ ดังนี้

(๑) เขตสีเขียว กำหนดเป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม

(๒) เขตสีเขียวและมีกรอบเส้นทแยงสีเขียว กำหนดเป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

(๓) เขตสีเขียวและมีกรอบเส้นทแยงสีน้ำตาล กำหนดเป็นที่ดินประเภทปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๔) เขตสีเขียวมีกรอบและเส้นทแยงสีขาว กำหนดเป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์สภาพแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว

(๕) เขตสีเขียวอ่อน กำหนดเป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๖) เขตสีเขียวอ่อนมีกรอบและเส้นทแยงสีขาว กำหนดเป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการการเลี้ยงสัตว์และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๗) เขตสีเขียวอ่อนมีกรอบและเส้นทแยงสีเขียว กำหนดเป็นที่ดินประเภทสงวนเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๘) เขตสีเขียวอ่อนมีเส้นทแยงสีขาว กำหนดเป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้

(๙) เขตสีเขียวมะกอก กำหนดเป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา

๓.๖ ตัวชี้วัด

ระยะสั้น (๑ - ๕ ปี)	ระยะปานกลาง (๖ - ๑๐ ปี)	ระยะยาว (๑๑ - ๒๐ ปี)
๑. พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชน (ร้อยละต่อการใช้ที่ดินในเมือง)		
- เมืองขนาดใหญ่ ร้อยละ ๕ - เมืองขนาดกลาง ร้อยละ ๕ - เมืองขนาดเล็ก ร้อยละ ๑๐	- เมืองขนาดใหญ่ ร้อยละ ๑๐ - เมืองขนาดกลาง ร้อยละ ๑๐ - เมืองขนาดเล็ก ร้อยละ ๑๕	- เมืองขนาดใหญ่ ร้อยละ ๑๕ - เมืองขนาดกลาง ร้อยละ ๒๐ - เมืองขนาดเล็ก ร้อยละ ๒๕
๒. พื้นที่สีเขียวสาธารณะฯ ในภาพรวมของประเทศ (ตารางเมตรต่อคน)		
ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๕
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนและผังพื้นที่สีเขียวบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเมือง และอย่างน้อยหนึ่งในสาม มีการนำแผนสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมได้มาตรฐานพื้นที่สีเขียวตามบริบทของเมือง		
ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๑๐๐
๔. พื้นที่สีเขียวยั่งยืนต้นแบบ		
ภูมิภาคละ ๑ แห่ง	ภูมิภาคละ ๕ แห่ง	จังหวัดละ ๑ แห่ง
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการเสริมสร้างศักยภาพให้สามารถบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๑๐๐
๖. เครือข่ายพื้นที่สีเขียวที่เข้มแข็ง		
อย่างน้อยภูมิภาคละ ๑ เครือข่าย	อย่างน้อยภูมิภาคละ ๕ เครือข่าย	อย่างน้อยจังหวัดละ ๑ เครือข่าย
๗. เครื่องมือ กลไก เพื่อการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียว		
เกณฑ์มาตรฐานพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสม ตามบริบทเมือง องค์ความรู้ ภูมิปัญญาและตัวอย่างการปฏิบัติที่ดีด้านพื้นที่สีเขียว	เครื่องมือ กลไก ทั้งในระดับชาติ ระดับชุมชนและท้องถิ่น อาทิ มาตรการจูงใจ กฎ ระเบียบ กฎหมาย ข้อบัญญัติ หรือ ข้อบังคับ	เครื่องมือ กลไกที่ทันสมัย สถานการณ์
๘. เครื่องมือและกลไก		
การแปลงนโยบาย แผน มาตรการด้านพื้นที่สีเขียว เมืองสีเขียวสู่การปฏิบัติ	เพื่อการติดตามประเมินผล	เพื่อการติดตามประเมินผลที่เชื่อมโยงในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงระดับประเทศ

๓.๗ แนวทาง มาตรการ และหน่วยงานรับผิดชอบ

แนวทางขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๔ แนวทาง ดังนี้

๓.๗.๑ แนวทางที่ ๑ ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและหน้าที่ในการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียว

- สร้างและพัฒนาจิตสาธารณะในการดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว แก่ทุกภาคส่วนของสังคม

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และบทบาทหน้าที่ของชุมชน ประชาชน เอกชน และเครือข่ายในการจัดการพื้นที่สีเขียว

- หน่วยงานภาครัฐ องค์กร และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ส่งเสริมและดำเนินการให้มีพื้นที่สีเขียว เพื่อลดผลกระทบจากกิจกรรมอุตสาหกรรมและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

- หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ส่งเสริมและดำเนินการให้มีการเพิ่ม พัฒนา และดูแลบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียวในเมืองและชุมชน

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการวางแผนจัดให้มีและบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวของเมืองและชุมชน

๓.๗.๒ แนวทางที่ ๒ เมืองมีความมั่นคงทางอาหาร สามารถรองรับภัยพิบัติ และมีฐานทรัพยากรเพื่อเอื้อต่อการดำรงชีวิตของประชาชน

- เมืองมีความมั่นคงทางอาหาร

- เมืองสามารถรองรับภัยพิบัติ

- เมืองมีฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเอื้อต่อการดำรงชีวิตของประชาชน

พื้นที่สีเขียว

- เมืองมีพื้นที่สีเขียวช่วยลดภาวะโคมความร้อนของเมือง

- เมืองมีพื้นที่สีเขียวช่วยบรรเทาหรือลดมลพิษ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความอ่อนไหว

๓.๗.๓ แนวทางที่ ๓ เครื่องมือ กลไก เพื่อเอื้อต่อการเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว

- พัฒนา ปรับปรุงข้อกำหนดและมาตรการเชิงบังคับ เพื่ออนุรักษ์ คุ้มครอง ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

- นำระบบจูงใจหรือมาตรการทางเลือกมาใช้เพื่อสนับสนุนการเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว

๓.๗.๔ แนวทางที่ ๔ ตระหนักในภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมนวัตกรรม เพื่อสร้างพลังทางสังคม

- สร้างองค์ความรู้ รวบรวมและใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เชื่อมโยงกลุ่มทางสังคมเพื่อสานพลังทางสังคม

๓.๘ บทบาทของหน่วยงาน องค์กร และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

แนวทางฯ ได้กำหนดบทบาทของประชาชน ชุมชนและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้อง และ สผ. ในการมีส่วนร่วมสนับสนุนและผลักดัน การขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

๓.๙ แนวทางการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

๑) จัดทำกรอบการแปลงแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน ไปสู่การปฏิบัติ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน พร้อมทั้ง ศึกษาค้นหาว่าเพิ่มเติมมาตรการที่มี ประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบทประเทศไทย

๒) เสริมสร้างความรู้และความเข้าใจต่อหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ เรื่องเป้าหมายพื้นที่สีเขียวเชิงปริมาณ

๓) สื่อสารสาธารณะ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนส่งเสริม ให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนทุกระดับ

๔) แปลงแผนสู่การปฏิบัติในพื้นที่นำร่อง เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นตัวอย่าง

๕) ทหารือรายละเอียดมาตรการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมและ ผลักดันการพัฒนาระบบการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อประโยชน์แก่สาธารณะ

๖) รายงานผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน โดย สผ. เพื่อพัฒนาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานและระบบติดตามประเมินผล โดยต้องจัดให้มี มาตรการเพื่อให้หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือรายงานผลการดำเนินงาน รับผิดชอบต่อ สผ.

๔. ตารางแนวทาง มาตรการและหน่วยงานรับผิดชอบ

แนวทางที่ ๑ ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและหน้าที่ในการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียว

แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
<p>แนวทางที่ ๑ ทุกภาคส่วน มีจิตสำนึกและ หน้าที่ในการ จัดการพื้นที่สีเขียว</p>	<p>๑.๑ สร้างและพัฒนาจิตสาธารณะในการดูแลรักษาพื้นที่ สีเขียวแก่ทุกภาคส่วนของสังคม</p> <p>๑) รมรณรงค์สร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วน ของสังคม เพื่อช่วยเพิ่ม พัฒนาและดูแลบำรุงรักษาพื้นที่ สีเขียว</p> <p>๒) พัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สีเขียว เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียว</p> <p>๓) เผยแพร่ สื่อสาร ถ่ายทอดองค์ความรู้ในรูปแบบ และช่องทางที่หลากหลาย มีความต่อเนื่อง เพื่อเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายในสังคมได้อย่างทั่วถึงครอบคลุม</p> <p>๑.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และบทบาทหน้าที่ของชุมชน ประชาชน เอกชน และเครือข่ายในการจัดการพื้นที่สีเขียว</p> <p>๑) เพิ่มและดูแลพื้นที่สีเขียวในที่อยู่อาศัย</p> <p>๒) เสริมสร้างพลังชุมชน ประชาชนและเครือข่าย ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเพิ่ม พัฒนาและดูแลบำรุงรักษา พื้นที่สีเขียว</p>	<p>ทส. ศธ. มท.</p> <p>ทส. ศธ. วท.</p> <p>ทส. มท. นร.</p> <p>ทส. มท. พม.</p> <p>ทส. มท. นร.</p>

แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	<p>๓) ส่งเสริมการนำเศษใบไม้ กิ่งไม้มาจัดทำปุ๋ย</p> <p>๔) ผู้ประกอบการจัดให้มีและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว ในสถานประกอบการ</p> <p>๑.๓ หน่วยงานภาครัฐ องค์กร และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ส่งเสริมและดำเนินการให้มีพื้นที่สีเขียว เพื่อลดผลกระทบจากกิจกรรมอุตสาหกรรมและ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ</p> <p>๑) จัดทำแนวกันชนในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหรือเขต ประกอบการอุตสาหกรรมและพื้นที่พัฒนาโครงการ อุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ และโรงงานอุตสาหกรรม</p> <p>๒) ให้นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตประกอบการ อุตสาหกรรมและพื้นที่พัฒนาโครงการอุตสาหกรรม ประเภทต่าง ๆ รวมค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีและดูแลรักษา พื้นที่สีเขียวเป็นต้นทุนในการจัดจำหน่ายพื้นที่ให้ ผู้ประกอบการ</p>	<p>ทส. กษ. ศธ.</p> <p>อก. กนอ. ทส. นร. สสว. หอการค้าไทย สภาหอการค้า แห่งประเทศไทย</p> <p>อก. กนอ. นร. ส.อ.ท.</p> <p>อก. กนอ. นร. ส.อ.ท.</p>

แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	<p>๓) ออกแบบแนวกันชนพื้นที่สีเขียว ประกอบด้วย ไม้ยืนต้นที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหรือ เขตประกอบการอุตสาหกรรมและพื้นที่พัฒนาโครงการ อุตสาหกรรมประเภทต่างๆ</p> <p>๔) จัดให้มีพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสมในพื้นที่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งเส้นทางการขนส่งต้องมีการ กำหนดขนาดและความกว้างของพื้นที่สีเขียวตามความ เหมาะสมกับบริบทพื้นที่</p> <p>๑.๕ หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ ส่งเสริมและดำเนินการให้มีการเพิ่ม พัฒนา และดูแล บำรุงรักษาพื้นที่สีเขียวในเมืองและชุมชน</p> <p>๑) หน่วยงานรัฐต้องจัดหาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ เพื่อเป็นสวัสดิการของประชาชน</p> <p>๒) หน่วยงานรัฐเพิ่ม ดูแลบำรุงรักษา อนุบาลต้นไม้ใหญ่ ในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นพื้นที่สีเขียวตัวอย่าง</p> <p>๓) หน่วยงานรัฐจัดให้มีมาตรฐานอาชีพรุกขกร และ อำนวยความสะดวกที่เอกชนสามารถเข้าถึงได้</p> <p>๔) ดูแลรักษาระบบนิเวศดินและน้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อส่งเสริมพื้นที่สีเขียว</p>	<p>อก. กนอ. ทส. ส.อ.ท.</p> <p>กนพ. อก. กนอ. ทส. คค.</p> <p>มท. ทส.</p> <p>มท. ทส. กค.</p> <p>ทส. ศธ.</p> <p>ทส. มท. กษ.</p>

แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	<p>๑.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการวางแผน จัดให้มีและบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวของเมืองและชุมชน</p> <p>๑) แผนพัฒนาท้องถิ่นต้องจัดให้มีแผนและผังการพัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวและพื้นที่โล่งว่างของเมืองและชุมชน</p> <p>๒) ประยุกต์ใช้เครื่องมือรูปแบบต่าง ๆ สำหรับการวางแผนและบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวของเมือง อาทิ แผนที่นิเวศภูมิทัศน์เมือง (eco-city mapping) ซึ่งเป็นแผนที่ระบุพื้นที่อ่อนไหวด้านนิเวศ พื้นที่เสื่อมโทรมที่ต้องได้รับการฟื้นฟู พื้นที่เชื่อมต่อระบบอุทกวิทยาผิวดิน ใต้ดิน พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิทัศน์ของเมือง</p> <p>๓) จัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนและบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวของเมืองและชุมชน</p> <p>๔) จัดทำพื้นที่สีเขียวต้นแบบ</p>	<p>มท. ทส. ศร.</p> <p>ทส. มท. ศร.</p> <p>ทส. มท. ศร.</p> <p>ทส. มท.</p>

แนวทางที่ ๒ เมืองมีความมั่นคงทางอาหาร สามารถรองรับภัยพิบัติ และมีฐานทรัพยากร เพื่อเอื้อต่อการดำรงชีวิตของประชาชน

แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
แนวทางที่ ๒ เมืองมีความมั่นคง ทางอาหาร สามารถรองรับ ภัยพิบัติ และ มีฐานทรัพยากร เพื่อเอื้อต่อ การดำรงชีวิต ของประชาชน	๒.๑ เมืองมีความมั่นคงทางอาหาร	
	๑) มีพื้นที่เกษตรที่เป็นแหล่งอาหารของเมือง	กษ. ทส. มท.
	๒) มีพื้นที่สีเขียวธรรมชาติ เป็นแหล่งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของเมือง	ทส. มท.
	๒.๒ เมืองสามารถรองรับภัยพิบัติ	
	๑) มีพื้นที่กันชนเพื่อรองรับภัยพิบัติ	อก. มท. ทส.
	๒) มีพื้นที่สีเขียวหรือประโยชน์ที่ทำหน้าที่ป้องกันภัยพิบัติ	มท. ทส. อก.
	๓) นำพื้นที่ที่รอการพัฒนาหรือที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ มาจัดทำพื้นที่สีเขียว	หน่วยงาน ภาครัฐ หน่วย ราชการ อิสระ

แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	<p>๒.๓ เมืองมีฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเอื้อต่อการดำรงชีวิต ของประชาชน</p> <p>๑) จัดทำพื้นที่สีเขียวเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน เช่น การท่องเที่ยว ฯลฯ</p> <p>๒) หากกลไกสนับสนุนการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร อย่างครบวงจร ตั้งแต่ขั้นตอนการปลูกไปจนถึงการจัด จำหน่าย</p> <p>๒.๔ เมืองมีพื้นที่สีเขียวช่วยลดภาวะโคมความร้อนของเมือง</p> <p>๑) จัดทำทะเบียนอนุรักษ์ไม้ยืนต้นและไม้ใหญ่ ทรงคุณค่าของเมืองและชุมชน</p>	<p>รัฐวิสาหกิจ องค์การ มหาชน องค์กร/ มูลนิธิ/ สมาคม</p> <p>ทส. กษ. กก.</p> <p>ทส. ศธ. สธ. พณ.</p> <p>ทส. มท. ศธ.</p>

แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	<p>๒) เชื่อมโยงพื้นที่สีเขียวประเภทต่าง ๆ เป็นโครงข่ายเพื่อประโยชน์ด้านการรักษาสมดุลทางสิ่งแวดล้อม และนิเวศบริการให้แก่เมือง</p> <p>๒.๕ เมืองมีพื้นที่สีเขียวช่วยบรรเทาหรือลดมลพิษ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความอ่อนไหว</p> <p>๑) พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ชนิดพรรณไม้เพื่อบรรเทาและลดมลพิษ</p> <p>๒) เน้นการใช้พืชประจำถิ่นในการออกแบบและจัดสร้างพื้นที่สีเขียว</p> <p>๓) ออกแบบและจัดสร้างพื้นที่สีเขียวเพื่อรองรับผู้สูงอายุ รวมทั้ง สนับสนุนให้ผู้สูงอายุทำกิจกรรมในพื้นที่สีเขียว</p>	<p>มท. ทส.</p> <p>ทส. ศธ. นร.</p> <p>มท. ทส. ศธ. สมาคม ภูมิสถาปนิก ประเทศไทย</p> <p>มท. พม. สสส.</p>

แนวทางที่ ๓ เครื่องมือ กลไก เพื่อเอื้อต่อการเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว

แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
<p>แนวทางที่ ๓ เครื่องมือ กลไก เพื่อเอื้อต่อการเพิ่ม และการจัดการ พื้นที่สีเขียว</p>	<p>๓.๑ พัฒนา ปรับปรุงข้อกำหนดและมาตรการเชิงบังคับ เพื่ออนุรักษ์ คุ้มครอง ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว</p> <p>๑) พัฒนา ปรับปรุงกฎ ระเบียบ กฎหมายให้เอื้อต่อ การเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว</p> <p>๒) ออกกฎหมายคุ้มครองต้นไม้ใหญ่ในเมืองและ ชุมชน</p> <p>๓) การจัดทำผังเมืองรวมต้องกำหนดให้มีการจัดทำ ผังพื้นที่สีเขียวและที่โล่งว่างของเมือง เพื่อส่งเสริมให้มี พื้นที่สีเขียวต่อเนื่องเป็นผืนขนาดใหญ่ สำหรับดำรงไว้ ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศที่สมบูรณ์</p> <p>๓.๒ นำระบบจูงใจหรือมาตรการทางเลือกมาใช้ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว</p> <p>๑) ส่งเสริมการอนุรักษ์และเพิ่มพื้นที่สีเขียว ตามแนวทางธนาคารต้นไม้</p>	<p>ทส. อก. คค. ทส. มท. ทส. กษ. อก. ทส. กค. มท. กษ.</p>

แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	<p>๒) รัฐต้องมีหน้าที่ฟื้นฟู เยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนดพื้นที่กรรมสิทธิ์ของเอกชนเป็นพื้นที่สีเขียว บางประเภท อาทิ พื้นที่สีเขียวเพื่อป้องกันน้ำท่วม พื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นปอดฟอกอากาศเสีย ฯลฯ</p> <p>๓) พัฒนาระบบจิตใจ เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อองค์กรธุรกิจต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) หันมาใส่ใจและร่วมมือกันเพิ่มและดูแลบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียวในเมืองและชุมชน</p> <p>๔) หน่วยงานรัฐต้องสร้างความเข้มแข็งในการรักษาพื้นที่สีเขียว โดยเฉพาะการส่งเสริมการจัดทำผังชุมชนเพื่อการพัฒนาพื้นที่สีเขียวและที่โล่งว่าง โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อเป็นเครื่องมือทางเลือกสำหรับชุมชนใช้ประโยชน์ในการรักษาและพัฒนาพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน</p>	<p>กค. มท. ทส. กษ. อก.</p> <p>ทส. กค.</p> <p>มท. ทส. ศธ. พม.</p>

แนวทางที่ ๔ ตระหนักในภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมนวัตกรรม เพื่อสร้างพลังทางสังคม

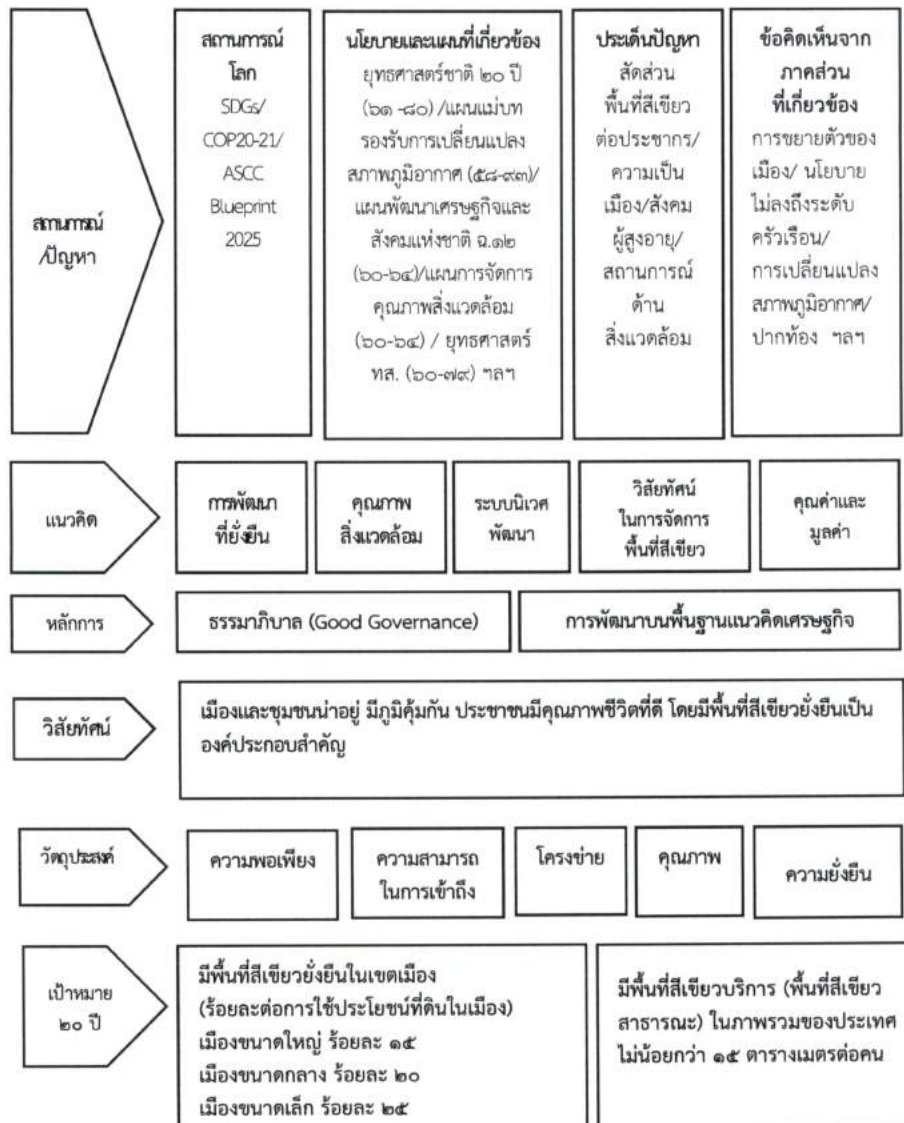
แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
<p>แนวทางที่ ๔ ตระหนัก ในภูมิปัญญา ท้องถิ่น และ การสร้างพลัง ทางสังคม</p>	<p>๔.๑ สร้างองค์ความรู้ รวบรวมและใช้ประโยชน์จาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>๑) จัดทำระบบรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญา ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สีเขียวของไทย</p> <p>๒) รักษาชนิดพรรณพืชและสัตว์ และความหลากหลาย ทางชีวภาพของท้องถิ่นตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)</p> <p>๓) ให้สถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนในทางเทคนิค วิชาการแก่หน่วยงาน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่ม และดูแลบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียว</p> <p>๔) พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ท้องถิ่นร่วมกับ องค์ความรู้สากล เกิดเป็นนวัตกรรม เพื่อการใช้ประโยชน์ ที่เหมาะสมกับบริบทของไทย</p> <p>๕) ส่งเสริมนวัตกรรมการจัดทำพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ จำกัด อาทิ การจัดทำพื้นที่สีเขียวแนวตั้ง ฯลฯ</p>	<p>ทส. มท.</p> <p>ทส. ศธ. มท.</p> <p>ศธ. มท.</p> <p>ศธ. มท.</p> <p>ทส. ศธ.</p>

แนวทาง	มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	<p>๔.๒ เชื่อมโยงกลุ่มทางสังคมเพื่อสานพลังทางสังคม</p> <p>๑) ให้ความสำคัญกับกลุ่มทางสังคมทุกกลุ่ม อาทิ สมาคมผู้พิการ สมาคมจักรยาน ฯลฯ เข้ามามีส่วนร่วมในการเพิ่ม พัฒนาและดูแลบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียว</p> <p>๒) ใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ (social media) เพื่อสร้างพลังความเข้มแข็งทางสังคมด้านพื้นที่สีเขียว</p>	<p>พม. ทส.</p> <p>นร. ทส. ดศ.</p>

บัญชีอักษรย่อชื่อหน่วยงาน

ตัวย่อ	ชื่อหน่วยงาน
กก.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
กค.	กระทรวงการคลัง
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คค.	กระทรวงคมนาคม
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นร.	สำนักนายกรัฐมนตรี
พณ.	กระทรวงพาณิชย์
พม.	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
มท.	กระทรวงมหาดไทย
วท.	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
วธ.	กระทรวงวัฒนธรรม
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม
ดศ.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
พณ.	กระทรวงพาณิชย์
พศ.	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
กนพ.	คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
กนอ.	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ส.อ.ท.	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
สสว.	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
สกอท.	สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
สสส.	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
-	สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย
-	หอการค้าไทย
-	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
-	สมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย

๕. แผนผังแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

แนวทาง	๑. ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและหน้าที่ในการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียว
มาตรการ	<p>๑.๑ สร้างและพัฒนาจิตสาธารณะในการดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว แก่ทุกภาคส่วนของสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> • รณรงค์สร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อช่วยเพิ่ม พัฒนาและดูแล บำรุงรักษาพื้นที่สีเขียว • พัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สีเขียว เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียว • เผยแพร่ สื่อสาร ถ่ายทอดองค์ความรู้ในรูปแบบและช่องทางที่หลากหลายมีความต่อเนื่อง เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในสังคมได้อย่างทั่วถึงครอบคลุม <p>๑.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และบทบาทหน้าที่ของชุมชน ประชาชน เอกชน และเครือข่าย ในการจัดการพื้นที่สีเขียว</p> <ul style="list-style-type: none"> • เพิ่มและดูแลพื้นที่สีเขียวในที่อยู่อาศัย • เสริมสร้างพลังชุมชน ประชาชนและเครือข่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเพิ่ม พัฒนาและดูแล บำรุงรักษาพื้นที่สีเขียว • ส่งเสริมการนำเศษใบไม้ กิ่งไม้มาจัดทำปุ๋ย • ผู้ประกอบการจัดให้มีและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียวในสถานประกอบการ <p>๑.๓ หน่วยงานภาครัฐ องค์กร และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ส่งเสริมและดำเนินการให้มีพื้นที่สีเขียวเพื่อลดผลกระทบจากกิจกรรมอุตสาหกรรมและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ</p> <ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแผนกั้นชนในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตประกอบการอุตสาหกรรมและพื้นที่พัฒนาโครงการอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ และโรงงานอุตสาหกรรม • ให้นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตประกอบการอุตสาหกรรมและพื้นที่พัฒนาโครงการอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ รวมค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียวเป็นต้นทุนในการจัดจำหน่ายพื้นที่ให้ผู้ประกอบการ • ออกแบบแนวกั้นชนพื้นที่สีเขียว ประกอบด้วยไม้ยืนต้นที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตประกอบการอุตสาหกรรมและพื้นที่พัฒนาโครงการอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ • จัดให้มีพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสมในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้ง เส้นทางการขนส่ง ต้องมีการกำหนดขนาดและความกว้างของพื้นที่สีเขียวตามความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ <p>๑.๔ หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ส่งเสริมและดำเนินการให้มีการเพิ่มพัฒนาและดูแลบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียวในเมืองและชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> • หน่วยงานรัฐต้องจัดหาพื้นที่สีเขียวสาธารณะ เพื่อเป็นสวัสดิการของประชาชน • หน่วยงานรัฐเพิ่ม ดูแล บำรุงรักษา อนุบาลต้นไม้ใหญ่ในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นพื้นที่สีเขียวตัวอย่าง • หน่วยงานรัฐจัดให้มีมาตรฐานอาชีพรุกขกร และอำนวยความสะดวกที่เอกชนสามารถเข้าถึงได้ • ดูแลรักษาระบบนิเวศดินและน้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อส่งเสริมพื้นที่สีเขียว

๑.๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการวางแผน จัดให้มีและบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวของเมืองและชุมชน

- แผนพัฒนาท้องถิ่นต้องจัดให้มีแผนและผังการพัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวและพื้นที่โล่งว่างของเมืองและชุมชน
- ประยุกต์ใช้เครื่องมือรูปแบบต่างๆ สำหรับการวางแผนและบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวของเมือง อาทิ แผนที่นิเวศภูมิทัศน์เมือง (eco-city mapping) ซึ่งเป็นแผนที่ระบุพื้นที่อ่อนไหวด้านนิเวศ พื้นที่เสื่อมโทรมที่ต้องได้รับการฟื้นฟู พื้นที่เชื่อมต่อระบบอุทกวิทยาผิวดิน ใต้ดิน พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิทัศน์ของเมือง
- จัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนและบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวของเมืองและชุมชน
- จัดทำพื้นที่สีเขียวต้นแบบ

แนวทาง

๒. เมืองมีความมั่นคงทางอาหาร สามารถรองรับภัยพิบัติ และมีฐานทรัพยากรเพื่อเอื้อต่อการดำรงชีวิตของประชาชน

มาตรการ

๒.๑ เมืองมีความมั่นคงทางอาหาร

- มีพื้นที่เกษตรที่เป็นแหล่งอาหารของเมือง
- มีพื้นที่สีเขียวธรรมชาติ เป็นแหล่งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของเมือง

๒.๒ เมืองสามารถรองรับภัยพิบัติ

- มีพื้นที่กันชนเพื่อรองรับภัยพิบัติ
- มีพื้นที่สีเขียวบรรเทาผลกระทบที่ทำหน้าที่ป้องกันภัยพิบัติ
- นำพื้นที่ที่รอการพัฒนาหรือที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์มาจัดทำพื้นที่สีเขียว

๒.๓ เมืองมีฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเอื้อต่อการดำรงชีวิตของประชาชน

- จัดทำพื้นที่สีเขียวเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน เช่น การท่องเที่ยว ฯลฯ
- หากกลไกสนับสนุนการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรอย่างครบวงจร ตั้งแต่ขั้นตอนการปลูกไปจนถึงการจัดจำหน่าย

๒.๔ เมืองมีพื้นที่สีเขียวช่วยลดภาวะโคมความร้อนของเมือง

- จัดทำทะเบียนอนุรักษ์ไม้ยืนต้นและไม่ใหญ่ทรงคุณค่าของเมืองและชุมชน
- เชื่อมโยงพื้นที่สีเขียวประเภทต่างๆ เป็นโครงข่ายเพื่อประโยชน์ด้านการรักษาสมดุลทางสิ่งแวดล้อม และนิวเคลียร์บริการให้แก่เมือง

๒.๕ เมืองมีพื้นที่สีเขียวช่วยบรรเทาหรือลดมลพิษ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความอ่อนไหว

- พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ชนิดพรรณไม้ เพื่อบรรเทาและลดมลพิษ
- เน้นการใช้พืชประจำถิ่นในการออกแบบและจัดสร้างพื้นที่สีเขียว
- ออกแบบและจัดสร้างพื้นที่สีเขียวเพื่อรองรับผู้สูงอายุ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้สูงอายุทำกิจกรรมในพื้นที่สีเขียว

แนวทาง	๓. เครื่องมือ กลไก เพื่อเอื้อต่อการเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว
มาตรการ	<p>๓.๑ พัฒนา ปรับปรุงข้อกำหนดและมาตรการเชิงบังคับ เพื่ออนุรักษ์ คัดกรอง ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนา ปรับปรุงกฎ ระเบียบ กฎหมายให้เอื้อต่อการเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว ออกกฎหมายคุ้มครองต้นไม้ใหญ่ในเมืองและชุมชน การจัดทำผังเมืองรวมต้องกำหนดให้มีการจัดทำผังพื้นที่สีเขียวและที่โล่งว่างของเมือง เพื่อส่งเสริมให้มีพื้นที่สีเขียวต่อเนื่องเป็นผืนขนาดใหญ่ สำหรับดำรงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศที่สมบูรณ์ <p>๓.๒ นำระบบหัวใจหรือมาตรการทางเลือกมาใช้เพื่อสนับสนุนการเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว</p> <ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการอนุรักษ์และเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามแนวทางธนาคารต้นไม้ รัฐต้องมีหน้าที่ฟื้นฟู เยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนดพื้นที่กรรมสิทธิ์ของตนเองบนพื้นที่สีเขียว บางประเภท อาทิ พื้นที่สีเขียวเพื่อป้องกันน้ำท่วม พื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นปอดพอกอากาศเสีย ฯลฯ พัฒนาระบบหัวใจเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อองค์กรธุรกิจต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) หันมาใส่ใจและร่วมมือกันเพิ่มและดูแลบำรุง รักษาพื้นที่สีเขียวในเมืองและชุมชน หน่วยงานรัฐต้องสร้างความเข้มแข็งในการรักษาพื้นที่สีเขียว โดยเฉพาะการส่งเสริมการจัดทำผังชุมชนเพื่อการพัฒนาพื้นที่สีเขียวและที่โล่งว่าง โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อเป็นเครื่องมือทางเลือกสำหรับชุมชนใช้ประโยชน์ในการรักษาและพัฒนาพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน
แนวทาง	๔. ตระหนักในภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมนวัตกรรม เพื่อสร้างพลังทางสังคม
มาตรการ	<p>๔.๑ สร้างองค์ความรู้ รวบรวมและใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> จัดทำระบบรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สีเขียวของไทย รักษานิตยพรรณพืชและสัตว์ และความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่นตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ให้สถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนในทางเทคนิค วิชาการแก่หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มและดูแลบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียว พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ท้องถิ่นร่วมกับองค์ความรู้สากล เกิดเป็นนวัตกรรม เพื่อการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับบริบทของไทย ส่งเสริมนวัตกรรมการจัดทำพื้นที่สีเขียวในพื้นที่จำกัด อาทิ การจัดทำพื้นที่สีเขียวแนวตั้ง ฯลฯ <p>๔.๒ เชื่อมโยงกลุ่มทางสังคมเพื่อสานพลังทางสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> ให้ความสำคัญกับกลุ่มทางสังคมทุกกลุ่ม อาทิ สมาคมผู้พิการ สมาคมจักรยาน ฯลฯ เข้ามามีส่วนร่วมในการเพิ่ม พัฒนาและดูแลบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียว ใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ (social media) เพื่อสร้างพลังความเข้มแข็งทางสังคมด้านพื้นที่สีเขียว

- จัดพิมพ์และ
เผยแพร่โดย** : กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖๐/๑ ซอยพิบูลย์วัฒนา ๗ ถนนพระรามที่ ๖ แขวงพญาไท
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๔
Email : onep.uem@gmail.com
- การอ้างอิง** : กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๒.
แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน.
กรุงเทพมหานคร
- พิมพ์ครั้งที่ ๑
ที่ปรึกษา** : มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
นางรวีวรรณ ภูริเดช เลขานุการ สผ.
นายสุโข อุบลทิพย์ รองเลขานุการ สผ.
นายพุมพิงศ์ สุรพฤษ์ รองเลขานุการ สผ.
นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช รองเลขานุการ สผ.
นางอินทิรา เอี่ยมลฉัตร ผู้อำนวยการกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ
- คณะผู้ดำเนินงาน** : นางสาวมัธยา รักษาสัตย์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
นางชรีณี สุวรรณทัต นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
นางสาวสุรีย์พร เกิดแก่นแก้ว นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
นางสาวกัญติยา สดใส นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
นางสาวพชรภรณ์ คงดอน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นายดาวเด่น สุวรรณเชษฐ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวนฤมล สว่างมณีเจริญ พนักงานจ้างเหมาบริการ
- พิมพ์ที่** : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอส พี ก๊อปปี้ ปรีน

ผู้สนใจเอกสารสามารถดาวน์โหลดได้ที่ QR Code และ URL : goo.gL/T4g1Ln

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
www.onep.go.th